

AVE MARIA

Barbara Klepec
1311 N. Broadway 8-24

"AVE MARIA"

Izhaja 1. in 15. vsakega meseca. — Issued every 1st and 15th day of the month by

THE FRANCISCAN FATHERS
1852 West 22. Place, Chicago, Ill.

In the interest of the Order of St. Francis.

Naročnina \$2.50 na leto.
Subscription Price \$2.50 per annum.

Entered as second-class matter October 20, 1919 at the post office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1870. Acceptance for mailing at the special rate of postage provided for in Section 1103. Act of October 3, 1917, authorized on October 25, 1919.

Naši zastopniki.

Naš glavni potovalni zastopnik je Mr. Leo Mladič iz Chicago, Ill. On je pooblaščen pobirati naročnino za A. S. in Edinost, Ave Maria, St. Francis Magazine, oglase, knjige, tiskovine in vsa druga naročila. Pravico ima tudi pooblaščati nove lokalne zastopnike in zastopnice po naselbinah. Isto velja za našega potovalnega zastopnika Mr. Franca Kurnik.

LOKALNI ZASTOPNIKI (ICE)

COLORADO:

Canon City. — Ana Susman.
Crested Butte. — Martin Teak.
Denver. — G. Pavlakovich.
Leadville. — Mrs. Bradach.
J. Meglen. — etoain etoain shrdu
Pueblo. — Rev. P. Cyril, O. S. B., J. Meglen.
Salida. — Frank Gačnik.

ILLINOIS:

Aurora. — M. Vesel.
Bradley. — Rose Smole.
Chicago. — Marko Mihelič, Frank Horwath.
Elmhurst. — Karolina Milost.
Joliet. — M. Bluth, Jos. F. Muhich, Paul J. Laurich, R. Zupanc.
Rockdale, Joliet, Ill. — M. Kostelic.
La Salle. — Annie Ovník, Anton Strukel.

Lockport. — John Koreltz.
No. Chicago. — Joseph Drashler.
Ottawa. — Joe Medic.
Peoria. — Mary Zabukovec.
Springfield. — Frank Supanc.

INDIANA:

Elkhart. — Mary Oblak.
Indianapolis. — Louis Komlanc.
Porter. — August Kerznaritz.

KANSAS:

Franklin. — John Dobravec.
Frontenac. — Joseph Zorc.
Kansas City. — Peter Majerle.

MICHIGAN:

Ahmeek. — J. Hribljan.
Calumet. — M. Klobuchar, John Munsch.
Detroit. — Frances Plautz, A. Banks.
Iron Mountain. — Katn. Hebein.
Rothbury in okolica. — R. Snidar.

MINNESOTA:

Aurora. — E. Smolich.
Biwabik. — Mr. Frank Globokar.
Chisholm. — Rev. J. E. Schiffrer, B. Globočnik, John Strle.
Elcor. — Jerica Tušar.
Ely. — V. Marn, John Otrin, Jos. Peshell.
Eveleth. — Johana Kastelic, Frances Kvaternik, Antonia Nemgar.
Gilbert. — Frank Ulčar, A. Preglet, Frances Tanko.
Greaney. — U. Babich.
Hibbing in okolica. — Joe Zaic.
McKinley. — A. Hegler.
Mountain Iron. — Lucia Kralj.
Nashwauk. — Ana Hribar.
New Duluth. — Rev. A. Pirnat, M. Sphar.
Redore. — A. Mlakar.
Rice. — Rev. John Trobec.
Sartell. — John Burgstaler.
Soudan. — Frances Loushin.
Virginia. — Mary Sterbenc.

NEW YORK:

Brooklyn. — Catherine Schneller, Joseph Skrabe, Joe Češark.
Gowanda. — John Zevnik.
New York. — Rev. P. B. Snoj.

OHIO:

Barberton. — Joseph Lekšan, A. Okolish.
Bedford. — Frank Stavec.
Bridgeport. — L. Hoge.
Cleveland. — Frank Suhdolnik, Ivana Gaspari, Frances Bombač, A. Strniša.
Newburg. — Rev. J. J. Oman, J. Resnik, J. Sercel.
Collinwood. — John Meseč.

Notingham. — Mary Mevzek.
Lorain. — Mamie Perusck.
West Park. — Jos. Grdina.
Youngstown. — Frank Sellars.

PENNSYLVANIA:

Ambridge. — Jennie Svegel.
Beading. — Nikolaj Simonich.
Bradock. — Joseph Lesjak.
Bridgeville. — Elizabeth Gradishar.
Burgettstown. — J. Pintar.
Pitts. — S. Jenko.
Canonsburg, Houston, Strabane in okolica. — John Pelhan, Michael Tomšič, Marv Bevec, Frances Mohorich.
Durant City. — Frank Debevc.
Durya. — A. Pirnat.
Ferrell. — Anna Lumpert.
Forest City. — Anna Grchman, Mary Svete.
Home City. — Mary Gorichan.
Imperial. — Paul Jamnik.
Johnstown. — Andrew Tomec, C. P. Steau.

Moan Run. — Jacob Drašler.
Morgan. — M. Dernovšek.
Oakdale. — Paul Jamnik.
Olymphant. — Mary Zorc.
Pittsburgh. — John Golobich, J. Bojanc, G. Weselich, G. Verbanc.
Presto. — J. Krek.
Sharpsburg. — John Skoff.
Stelton. — Anton Malesich, Doroteja Dermeš.
St. Mary's. — Marv Aufderklam.

W. VIRGINIA:

Davis. — P. Zakrajšek.
Thomas. — John Lahajnar, Mrs. M. Bulich.

WISCONSIN:

Greenwood. — Agnes Seliškar.
Milwaukee, West Allis, Wis. — Mary ry Mohorko, A. F. Kozleuchar, John Kovačič, Avgust Florjanc.
Racine. — Martin Novak.
Sheboygan. — Martin Novak.
Sh-boygan. — Michael Progar, John Udovich.
Tioga. — Ludvik Perušek.
Wauwatosa. — Ivanka Zavodnik.
Willard. — Frank Perovshek.

San Francisco, Calif. — Lena Patrick.
Bridgeport, Conn. — Rev. M. J. Golob, Stephen Sumen.
East Helena, Mont. — Frances Ambro.
St. Louis, Mo. — John Mihelich.
Omaha, Neb. — M. Petrasich.
Newark, N. J. — Jennie Mevzek.
Vallev, Wash. — Mary Swan.
Rock Springs, Wyo. — Rev. A. Schiffrer, Apolonia Mrak.
Sublet — Okley, Wyo. in okolica. — John Krumpčnik.

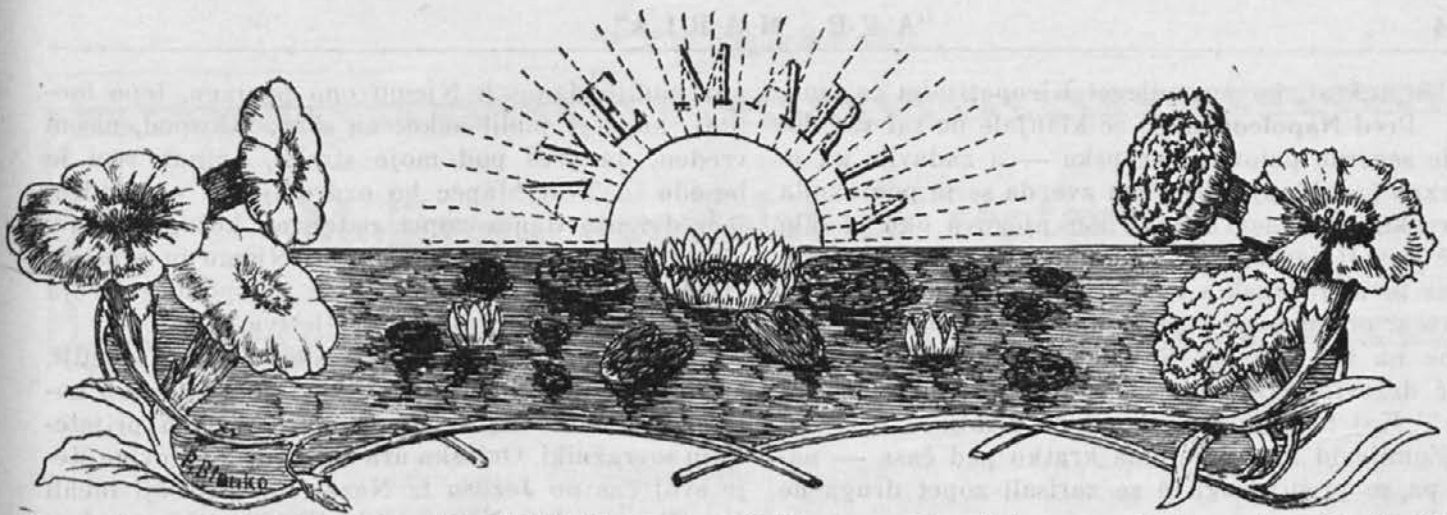
ANTON GORNIK

SLOVENSKI MESAR

Rojakom v Tower in Soudan, Minn., pri poročam svoje mesnico Najboljše blago. Nizke cene.

Tower,

Minnesota

Naročnina za celo leto za Ameriko \$2.50. Za Evropo \$3.00

Naročnina za pol leta za Ameriko \$1.50

List v obrambo sv. vere med ameriškimi Slovenci.

ŠTEV. (No.) 17.

SEPTEMBER 1st 1924.

LETO (Vol.) XVI.

Prof. Rev. F. T.

Jezus Kristus -- naš najvišji vzor.

Slika našega ideala, Boga—človeka.

Ako primerjamo naš najvišji ideal, Jezusa Kristusa, z največjimi velikani človeštva, kako majhni palčki postanejo vsi pred Njim! Človeštvo ima veleume na **duševnem polju**, katerim se ima zahvaliti mnogo.

Sokratu, grškemu modrijanu je bila misel, da je človeška duša nesmrtna, tako jasna, kot nobenemu mislecu starega veka. Ko je umiral — zastrupila ga je neumnost njegovih someščanov, ki je bila premajhna, da bi mogla trpeti v svoji sredi tako velikega duha — je naročil svojim prijateljem: "Ne pozabite darovati Asklepija petelina!"

Maliku Asklepiju so darovali petelina, kadar je kdo ozdravel od hude bolezni. Sokrat je hotel s tem reči, da je smrt samo prehod k boljšemu življenju; da smrt ni večerna megla, ampak jutranja zarja. Več pa ni vedel povedati. —

Ko je umiral **Buda** je ležal nekaj časa popolnoma mirno, nato pa je odprl še enkrat oči in rekel najljubšemu učencu: "Ananda, borite se brez prenehanja!" Toda Budi samemu ni bilo jasno za kakšen cilj naj se bore. "Za nirvano," je bil učil preje enkrat učence; a reva sam ni vedel, kaj da je prav za prav nirvana, pa tudi pozneje nikoli ni tega jasno razložil. —

Kako vse drugače je umiral Sin človekov! Kako jasno gleda Njegovo že ugasujoče oko v večno svetlobo! Ena Njegovih zadnjih del je bilo, da ugla di duši razbojnika pot skozi stisko smrti. "Še danes boš z menoj v raju!" mu zakliče. Ali ne zveni ta beseda nalik spominu, ki si je popolnoma svest zmagge: "Pogum, moj brat, skupno greva domov v bla-

ženo deželo miru!" Ali ne doni kot zmagoslaven vsklik: "Jaz grem pred teboj in ti odprem vrata raja!"

In ako obenem začuješ še besede, kot n. pr. one: "Kdor veruje v me, ima večno življenje in bo živel, četudi umrje!" — ali Njegov izrek: "Grem domov k Očetu, da vam pripravim stanovanje," potem ti je jasno ko solnce: tako govori samo tisti, ki mu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji; le Njegovih rok se moreš okleniti v lastni smrtni stiski, pa nobenih drugih, kajti te roke imajo ključne onega sveta, ključne, ki jih more imeti edinole Bog in ki jih je izročil v roke Svojega sina.

Ali naj primerjava Sina človekovega še z velikimi heroji **moči** in svet osvajajočega poguma? O, tudi vsi ti junaki se zgrudijo v prah pred Njim, pred Osvojevalcem, ki nima para.

Aleksander Veliki, naš starodavni rojak iz Macedonije, je gledal ves vshod tedanjega zgodovinskega sveta, kako leži v prahu pred njegovimi nogami — toda njega samega je premagalo vino, da je umoril v pijanosti najboljšega prijatelja Klita.

Pred **Julijem Cezarjem** se je valjal ves zapadni svet na kolenih, kakor danes zaslužnjeno laško ljudstvo pred Mussolinijevo butaro iz palic in sekire — a Cezarja samega je obvladala slabotna ženska. Zvičajam šestnajstletne Kleopatre se je posrečilo, da je tako očarala velikega vojskovodjo, da je pozabil za nekaj časa na vse svoje zlate vence, da celo na cesarsko krono, ki mu je že visela nad glavo in da se ni nikoli vojskoval tako zanikrno

kakor takrat, ko je podlegel Kleopatrinim čarom.

Pred **Napoleonom** so se klanjale do tal vse dežele severne polovice evropske — a zadavilo ga je blazno častihlepje. Njegova zvezda se je pogreznila v ruskem snežnem morju, ker njegovo oko ni bilo več dovolj jasno, da bi bilo delalo orjaške načrte brez tistih računskih napak, ki jih vedno napravlja človek, obseden od častihlepnosti, zato da tudi pogine na tej bolezni. Napoleon je baje izustil nekoč drzovito krilatizo: "Prenovil bom obličje zemlje!" Kaj neki je izpremenil na zemlji?

Zemljevid za primeroma kratko ped časa — nato pa so prišli drugi in so zarisali zopet drugačne meje.

O **Kristusu** pa lahko rečemo, po pravici in s ponosom: "Prenovil je obličje zemlje." Ni je pokrajine na svetu, kjer bi si ne bil postavil trona — ne s kratkim Aleksandrovim ali Cezarjevim mečem ali s sabljo Napoleonovo v roki, ampak brez morilnega orožja, roke ljubeznjivo prožeč in očetovsko vabeč: "Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom pokrepčal in poživil!"

In vsi prihajajo. Sredi ljudstva vidim Sinu človekovega, okoli Njega pa se gnetejo, ki imajo obtežene duše. Še vedno se ponavljajo čudoviti prizori iz Njegovega življenja: matere prinašajo v naročje k Njemu **svoje otročiče** in jih uče moliti Njegovo sveto ime.

Bolniki prihajajo in kličejo kot nekdanje dni: "Jezus, Sin, Davidov, usmili se nas!" Kdo more pozabiti ta klic, če ga je kdaj slišal pri procesiji z Najsvetejšim v Lurdu v ducatu človeških govoric. A kaj pravim: v ducatu jezikov? V skoro vseh jezikih zemlje se razlega ta klic po pomoči proti Gospodu, kakor je njega dni donel na Njegovo uho v aramejskem ali pa grškem jeziku.

Grešniki klečijo pred Njim in kličejo kot nekdanj: "Gospod, ako hočeš, me moreš očistiti!" In On jim odgovarja natančno kot pred 1900. leti: "Pojdi, odpuščeni so ti tvoji grehi!" Stotine miljo-

nov molijo danes k Njemu ono ponižno, lepo molitev, ki jo je molil nekoč en sam: "Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le besedo in Tvoj hlapec bo ozdravljen!" — Umirajoči dvigajo danes zopet natančno kot pred davnimi tisočletji svoj pogled proti Njemu in prosijo: "Gospod, spomni se me, kadar me pokliče Tvoja beseda k vratom Tvojega kraljestva!"

Kdor ne živi popolnoma slep na naši zemlji, mora priznati, da je Sin človekov središče, okoli katerega se suče vsa zgodovina, vsi Njegovi prijatelji in sovražniki. Orjaška ura svetovne zgodovine šteje svoj čas po Jezusu iz Nazareta. Največji ideali človeštva so bili Njegovi ideali (vzori): resnica, pravica, usmiljeno odpuščajoča in vedno za pomoč pripravljena dobrota. Noben veleum ni šel preko te zemlje, ne da bi bil prišel v kakršni že koli obliki v stik z Jezusom iz Nazareta, bodisi da je priznal Njegovo veličino ali pa da se mu je postavil kot sovražnik nasproti — a da bi šel mimo Njega malomarno, tega ne more nobeden človek, ki hoče v nravnem smislu biti velik in pomeniti kaj izrednega. Imamo sicer velike ljudi v svetovni zgodovini — toda kako majhen in smešen bi postal takoj njihov priimek "Veliki," ako bi hoteli napraviti poizkus in bi dali ta priimek Sinu človekovemu! Ne, v Njem je bilo več nego veličina! V Njem je bila neka svojstvenost, ki ga dviga preko vseh človeških meril. A če že hočemo primerjati tega Vzor-človeka z ljudmi, ne moremo izraziti Njegove veličine krajše nego z besedami: Tudi največji med človeškimi velikani so čez nekaj desetletij ali stoletij po njihovi smrti samo še predmet za — **šolske naloge**, Jezus iz Nazareta pa je bil o svojem življenju in smrti in tudi precej po smrti to, kar bo tudi ostal, dokler bo stal svet: bil je in je in bo predmet največje **življenske naloge**, ki jo more imeti nravno hrepeneč človek; in ta naloga življenja se glasi: **Njega moramo pognemati, Njega vpodobiti** v svojem lastnem življenju.

(Po dr. Klug-u, Der Mensch u. die Ideale.)

Spominek na mater.

Nekega dne se je eden kardinalov mudil pri papežu Piju X. Ko sta se nekaj časa pogovarjala, vzame papež uro iz žepa. Bila je čisto navadna nikelnasta ura na usnjatem jermenu. Kardinal se ne malo začudi, da papež še ene poštene žepne ure nima. Hitro vzame svojo lepo zlato, na zlati verižici iz žepa in ga prosi, če bi hotel z njim menjati. Papež lahko zardi, kakor vedno ob podobnih prilikah, ko so ga zasa-

čili v njegovi priprostosti, in smehljaje se odgovori: "Ne, ne ne morem menjati z vami. Prvič je ta ura zame čisto dobra, drugič pa vsaj zame bolj dragocena kot vaša, čeravno nikelnasta in na usnjatem jermenu, mesto na zlati verižici." Nato mu pa pove zakaj mu je tako draga. Ko je bil še otrok, so mu jo mati dali. Toliko časa so zbirali svoje težko služene "soldi," da jih je bilo

za nikelnasto uro zadosti. Za verižico jih je zmanjkalo. Da bi mu ura ne padla na tla in se pokvarila, mu je sestra dala usnjat jermen, da mu služi mesto verižice. Vesel materinega daru ji je obljubil, da jo bo v hvaležni spomin vedno nosil, dokler mu bo služila. In ker mu je ves čas dobro služila, že radi tega ni imel vzroka si kake druge nabaviti, še manj pa radi tega, ker mu je drag spominek na mater.

Molitveni apostolat za september

Rev. John Plaznik.

PO NAMENU SVETEGA OČETA ZA RUSIJO.

Rusija je še sedaj uganka celemu svetu. Kaj se je vse zgodilo v Rusiji zadnjih šest let, kaj se godi sedaj v tej deželi, katera obsega večji del Evrope in celo tretjino Azije, nam je le malo znano. Le malokatera novica uide skozi strogo cenzuro krvoločne vlade, katera skriva dogodke pred civiliziranim svetom. Reke nedolžne krvi so tekle in zasušeno prosto ljudstvo je pretrpelo toliko gorja, da ga nobeno pero ne more popisati. Lakota razsaja po deželi in vsako pravico, katero daje

človeku naravna postava, so komunistične zveri vzele človeku.

Priprosto rusko ljudstvo je resno, trezno, marljivo in voljno sprejeti vsako vlado. V verskem oziru so razkolniki, najbližnji katoliški cerkvi. Shizmatični duhovniki so se vedno vpirali katoliški cerkvi in jo preganjali. Ko pa so ruski rabelni porinili tudi te na stran, je narod postal osamljen in išče duševne pomoči v svoji bedi.

Naš sveti oče čuje njihov glas in prosi vse člane apostolstva molitve po celim svetu, da mo-

lijo po njegovem namenu za Rusijo, da bi se beda njenega ljudstva zmanjšala, da bi jim kmalu pošiljala luč prave vere.

Molitev vsakdanjega jutranjega dobrega namena:

O presveto srce Jezusovo! Po rokah prečiste device Marije ti darujem vse molitve, dela in trpljenja današnjega dne; prvič, v spravo za vsa razžaljenja, katera trpiš v zakramentu presvetelega Rešnjega Telesa; drugič, po namenu svetega očeta za Rusijo.

P. A. F.

Presveto Srce Jezusovo spravi moža in ženo.

V lepi edinosti sta živela mož in njegova žena. Čez nekaj let se pa mož uda igri. Veliko je že zaigral. Postajal je surov in prepirljiv. Žena ga je mislila zapustiti. Preden to stori, gre v cerkev in moli pred podobo presvetelega Srca Jezusovega. Nemirna, zbegana, sliši glas v svojem srcu, da naj možu odpusti. Strast, ali bolje satan, ji pa šepeta, kako naj se poniža in možu odpusti, ko je z igro že toliko zapravlil in bo v nesrečo pognal njo in njene otroke. Tega ne more odpustiti in pozabiti.

Ko pa pogleda podobo presvetelega Srca Jezusovega, ki jo tako milo gleda, vzdihne: "Presveto Srce Jezusovo, odpusti, odpusti!" Bolj ko gleda podobo, bolj je bila ginjena; v svojem srcu

sliši besede: "Zaupaj mi, potoži mi svoj križ! poglej moje Srce in premisli, koliko so me ljudje žalili, zasmehovali, koliko sem pretrpel in še me zaničujejo, vendar vedno sem pripravljen vsem odpustiti in vsako razžaljenje pozabiti, ako me kdo odpuščanja prosi. Zakaj ne bi tudi ti delala po mojem zgledu in odpustila svojemu možu in očetu tvojih otrok? Ga misliš res pahnuti v pogubljenje? Ali boš tako spolnjevala obljubo, storjeno pri vajini poroki? O spreobrni se; vrni se domov in občuj s svojim možem s potrpežljivostjo, prizanesljivostjo in modro in ljubeznivo! S svojo milostjo ti hočem pomagati in ako boš tudi ti od svoje strani sodelovala, zmaga ne bo izostala!"

Solze so se ji vtille po licu in

sama sebi je očitala, da je tudi ona kriva s svojo sitnostjo in nepotrpežljivostjo, da je njen mož zapuščal svojo hišo in hodil iskati razvedrila v družbo, kjer se je navadil igrati za denar. Pripoznala je; prosila odpuščanja; sklenila je biti zanaprej potrpežljiva in ljubezniva s svojim možem. Še enkrat je pogledala podobo presvetelega Srca Jezusovega in duhovno okrepečana se je vrnila domov. Kakor je v cerkvi sklenila, tako je tudi držala. Živela je s svojim možem v potrpežljivosti bila z njim prijazna in mu postregla po svoji moči. Mož je ostajal doma in pustil je igro in druge zabave. Presveto Srce Jezusovo je na pravo pot pripeljalo ženo in še po nji moža. Pozneje mu je vse to razodela.

Rev. John Miklavčič:

Pri Lurški Materi Božji.

(Konec.)

Kaj ne, dosedaj je bilo še vsake reči konec. Tako je tudi prišel dan slovesa za nas lurške romarje.

Zadnjikrat smo se zbrali vsi romarji v baziliki in naš duhovni vodja P. Engelbert nam je govoril tako prisrčno lepo o moči preblažene Device Marije, da naj se vedno na njo oziramo in vanjo zaupamo.

Ob 10. uri zjutraj smo se odpeljali po ravno isti poti nazaj domov.

Češčenje lurške Marije je danes znano po vsem krščanskem svetu. Mnogo župnij ima za patrono lurško Marijo, koliko je v Sloveniji obcestnih znamenj posvečenih sv. Devici. Ljudje imajo veliko zaupanje na lurško Mater Božjo.

Na Dolenjskem pri sv. Duhu, nad Krškem so ob času mojega pastirovanja ondi postavili v cerkvi altar lurške Matere Božje. Kip je bil že poprej v cerkvi, a je bil zanemarjen.

Cerkvenik Rudan se je nekoliko zavzel za olepšavo. Meni se je zdela Marija tako lepa, da sem izrazil župniku željo, naj bi začeli nabirati denar za Marijin altar. Prav kmalu je bilo toliko denarja, da smo mogli naročiti altar v Groednu na Tirolskem. Dekan Schweiger so ga slovesno blagoslovili eno nedeljo. Odslej so farani zelo radi skrbeli, da je pred Marijo vedno gorela luč; prinašali so tudi vence in rože za okrasitev altarja. Marija pa je ljubeznjivo pomagala ljudem v raznih zadevah. Samo en vzgled naj Vam navedem.

Na Ravneh je bil en zelo dober moj prijatelj. Služil si je kruh za se in družino s tem, da je vedno vozaril razno blago od enega kraja do drugega. En dan je peljal poln voz v bližnje me-

sto Kostanjevico. Že bolj pozno popoldne se je vračal proti domu.

Čudno se mu je zdelo, da ni bilo to popoldne niti enega človeka na cesti. Pravil nam je pozneje, da mu je ves čas nekam tesno bilo pri srcu, a ni si mogel razložiti vzroka.

Ker se mu je več reči premaknilo na vozu, je stopil na voz in med tem, ko je popravljal, je padel med voz in konje in se tako nesrečno zapletel med ojnice in vajete, da si ni mogel prav nič pomagati. Padel je v nezavest in v tem položaju so ga precej časa konji vlekli. Ko so ljudje videli nesrečo, so moža nezavestnega, ranjenega in obtolčenega izvlekli in peljali domov. Mož se dolgo časa ni zavedel in vsi so mislili, da bo prav gotovo umrl. Ko se mu je nekolikoboljšalo, se mu je sanjalo, da vidi pred seboj altar lurške Marije, ki mu pravi, naj da nekaj soldov za olje in naj gori luč pred njeno podobo. Jaz sem ga obiskal drugi dan, povedal mi je sanje, dal nekaj za olje. Jaz sem prižgal luč pred lurško Marijo in čudovito, dan na to je mož vstal in bil popolnoma zdrav.

Od sv. Duha sem bil prestavljen na jesen v Rovte nad Logatcem. Na Petkovcu je bila mlada žena bolna 7 let in ves ta čas je preležala v postelji. Oče njen je bil pobožen mož in vodja romarjev iz onih krajev. Večkrat sem obiskal to družino. Devet dni pred praznikom lurške Marije sem dobil pollitra lurške vode in začela je žena in cela soseska opravljati devetdnevnicu na čast Materi Božji. Jaz sem prišel vsaki večer v podružnico na Petkovcu in sem zbrani množici govoril četrte ure o Mariji, nato smo peli lavretanske litanijske in molili za ono

bolno ženo. 11. februarja na praznik Lurške Marije sem imel v oni podružnici mašo zanjo in po maši me je vsa soseska spremljala, ko sem šel ženo obhajati. Ležala je v postelji in ni čutila nobenega zboljšanja. Po opravljeni pobožnosti smo se razšli. Naslednji dan je bila nedelja. Jaz sem imel mašo ob 10. Na nek notranji glas sem se podal ob pol 9. uri k oni bolni ženi. Začudil sem se, ko je žena sedela na peči napravljena za cerkev. Odšli smo. Od Petkovca do Rovt je dobre pol ure. Takrat smo pa hodili več kot eno uro. Ravno ob 10. je dospela žena po 7 letih zopet v svojo farno cerkev, ki je bila tako polna ljudi kot še nikdar poprej. Na štolu pri altarju je sedela, bila je vsa potna in skrajno zmučena. Po maši je šla k Tušarju se malo okrepčati in nazaj je hodila brez vsake težave.

Ostala je zdrava zanaprej in je do tistega časa, ko sem šel v Ameriko povila več otrok.

Še en slučaj naj navedem, ki se je zgodil jeseni l. 1903. Trije možaki smo šli od sv. Duha kolektat za našo cerkev v Rajhenburg. Cerkev sv. Duha je bila lepa nova, v gotskem slogu. Imela je še nekaj dolga. Gorenčeva mama so napekli potic in dali na pot najboljšega vina. V Rajhenburgu smo se najprvo podali k neki bogati ženi. Prosili smo jo za cerkev. Potice je sicer vzela, a denarja nič dala. Od te žene smo jo mahnili k trapistom, kateri so bili takrat zelo bogati. Zadeli smo pa slabo. Opat je ravno stopal na voz, da se popelje od doma. Mi smo ponižno predložili našo prošnjo. Gospod se je z nami ljubeznjivo pogovarjal, a obljubil nam ni nič, le rekel je, naj pride mo pozneje še enkrat.

V trgu smo se dalje časa mudili pri raznih prijateljih, ki so imeli v fari sv. Duha vinograde. Tako je hitro noč nastala. Bila je ura 11. ponoči, ko smo se odpravili domov. A treba je bilo se peljati čez Savo. Gledali smo na drugo stran, kjer ima brodar svojo kočo. Nobene luči ni bilo v njej videti. Klicali smo, vpili, kričali več kot pol ure, a brodar se ni zbudil. Začelo nas je skrbeti, ker do mostu pri Vidmu je bilo več kot poldrugo uro in iz Krškega k sv. Duhu nad dve uri.

Jaz sem mojim spremljevalcem svetoval priporočiti se lurški Materi Božji. Zmolili smo par češčenamarij, še parkrat zavpili, kmalu se je luč pokazala in brodar je prišel po nas.

Nazadnje sem Vam dolžan še povedati, kaj smo Clevelandčani imeli na Riverside pri lurški Mariji. Doli pod materno hišo, sester sv. Jožefa je v skalah visoko gori prelep kip lurške Marije. Jaz sem v ta kraj iz nekaterimi šolarji katoliške farne šole slučajno prišel. Kot smo imeli navado vse okoli "prešnofati," kadar smo šli ven iz mesta, tako smo tudi okrog onega samostana na vse plati hodili, tako, da so že sestre bile kar nevoljne. Nato smo jo udarili nizdol proti vodi. Moj največji prijatelj John Lunder mi je hitel dopovedovati, da so v oni vodi raki in kako jih je že lovil in kako ga je pred časom eden vščipnil tako, da se mu še sedaj pozna. Dobro je bilo, da ni stekel. Torej na Johnovo prigovarjanje se podamo. Na pol pota pridemo do visokih skal in v skalah ugledamo kip lurške Marije. Pokleknilo smo in molili nekaj časa, nato smo šli pa loviti rake. Saj vjeli nismo nobenega, čeravno smo preobrnili vse skale skoro na pol milje v razdalji. Obrnili smo se nazaj in zopet bili nekaj časa pri Mariji.

Kraj se nam je tako dopadel, da smo vsi navzoči enoglasno sklenili po Clevelandu med Slovenci agitirati za romanje v riversidski Lurd. Agitacija je imela vspeh in dve nedelji za po vrstjo je šlo več sto Clevelandčanov na božjo pot z nami. Molili smo vsakikrat del rožnega venca in peli litanije Matere Božje. Pozneje smo šli z nekaterimi otroci iskati v naši naselbini bolnikov, zapisali smo njihova imena in v nedeljo nato smo zopet priredili božjo pot v Lurd in smo poleg drugih pobožnih vaj molili za one bolnike. Nekateri izmed teh so kmalo na to umrli, drugi so pa na pol ali pa popolnoma ozdraveli.

Kadar pridem v Cleveland bom obiskal moje dobre šolarje-spremljevalce in bomo zopet šli romat na Riverside v Lurd.

Sedaj sem pa vse povedal, kar sem bil namenjen in nimam nič drugega pripomniti, kot da pozdravljam vse čitatelje lista Ave Maria.

Z Bogom!

John Miklavčič.

Spisal: Ivan Joergensen

Prevel: Prof. Dr. F. T.

E V A

Roman iz modernega sveta.

IV.

"Prišlo je, kar je moralo priti; vi in vaša žena nista bila za skupaj, Bjerre!"

Gospa Foersom je seveda bila tista, ki je tako govorila, popoldne istega dne. Tudi gospod doktor je dal spoznati, da prijazno soglaša.

"Zdaj pač ostanete danes zvečer tu?" je naenkrat vprašala gospodinja živahno. "Sreča je tako naključila, da pride še mnogo drugih gostov, Geismar, oba Terkelsen . . . Bodite uverjeni, Bjerre, zabavali se bomo prav po domače, kaj ne, Einar? In vsa vesela poda roko svojemu možu. Le-ta pa jo stisne močno in prisrčno, tako močno in prisrčno, da postane rdeča.

"Nh!" vzklikne mlada žena in hiti ven . . .

"Berite nam kaj, Bjerre," izpregovori Nežika zvečer, ko je bila že zbrana vsa družba in večerja končana in ko so sedeli v družinski sobi pri vinu in sadju in kadili cigarete.

"Premišljeno izvleče Bjerre iz žepa svoj zapisnik in dolgo lista po njem. Potem začne brati s tresočim glasom, podobnim slabotni roki, ki nese težko breme: "Pozno poletje, pesem v prozi." Čudovita zemlja, preko katere divja veter! Listje lesketa v prelestni solnčni luči, polja s svojimi neštevilnimi bilkami odsevajo v solnčnem sijaju. In jaz korakam ob gozdnem robu in vidim svetlobo in senco in slišim,

kako divja veter — veter, ki pri naša v deželo hladne in neprijazne jesenske dneve.

Kako čudovita je ta gozdna pot! Tako dolga in ravna in pušta — vsa pretkana z lesketajočo solnčno svetlobo, ki vpada med odpadlo listje. Zdi se ti kakor v zapuščenem parku; vsak hip, menim, bom srečal bajnega kralja, oblečenega v debelo in belo raševino.

Po poti korakam prav do konca. Tu sedem na staro, trhlo in napol razpalo klop, razgled se mi nudi na pusto zelenkasto sivo strnišče in na penečo se vodo. Preko polja letajo lastavice — preko vode pa švigajo galebi.

Nad vse otožno je tu. Valovje divja naprej, brez miru in počit-

ka se zaganja veter v mogočna drevesa, listi se obračajo, kazoč svoje motno rdeče, preperete robove. Slabotne vitke cvetke hira-vo in se nemo klonijo vetru.

Kako vzdihuje zemlja v tem viharnem dnevu! Kako pusta in prazna je zemlja v tem prelestnem bežečem solnčnem svitu!

Občutek imam, kakor da je mojo roko nekdo izpustil in od mene odšel, in kakor da stojim sam in ves zbegan sredi temnega gozda.

Opazujem solnčni svit nad listi, pot v senci, zeleno polje in valovje in sive oblake.

Zazdi se mi kakor v cerkvi, iz katere je odšel duhovnik, občinstvo pa sedi in čaka, da se povrne in da začne propovedovati — sedi ter čaka in čaka, ne vedoč, da se je duhovnik zgrudil v tihi zakristiji, od kapi zadet. Orglje buče in glasovi pojo, tega pa, ki je dal napraviti orglje in obudil petje, tega ni več . . .

Tako sedim dolgo in gledam, kako prazna je zemlja in kako prazno je morje in kako prazno je nebo.

Ves svet je prazen. Bog je odšel proč. In mi smo sami ostali in čakamo in pojemo. . . ."

Bjerre umolkne, vtakne knjigo v žep in pije. Njegovo obličje ima slovesen izraz — kakor da je prav kar dokončal neko sveto opravilo.

Za hip je vse tiho, potem pa izpregovori gospa Erika Terkelsen, mlada dama z rujavkastimi potezami okrog otroško nežnih lic:

"To je bilo čudovito . . ."

"Da, Bjerre, to je čudovita pesem," je pristavil tudi njen mož, velik, črnolas in eleganten umetnik, s pristriženo brado in kukalom.

"Bjerre je že na potu pobožnega spokornika," razlaga smehljaje gospa dr. Foersom.

"Kaj pa, to je višel sedanje mode," zamrmra globok bas v skrajnem kotu sobe!

"No, ali ste se že zbudili, Geismar?"

"Dobro jutro, ti stari Geis!"

"Kaj, si li spal, Jakob?"

Taki in podobni klici lete od vseh strani nanj, toda nagovorjeni — kipar in umetnik Jakob Geismar — jih ne smatra vredne odgovora, ampak se polagoma dvigne z sofe, na kateri je bil po večerji nekoliko zadremal. Še težavo in nekoliko upognjen se kakor medved bliža mizi, iz plešaste glave kuka par velikih, svetlih in močno udrtih oči.

"Geismar, podobni ste staremu volkodlaku, kadar odhaja na prežo," se oglasi gospa Foersom.

"Hvala lepa, dražestna, za poklon! Volkodlaki so prav čedne živalice. Kaj pa je to, dragi moji, kar tu sede pijete?"

Geismar privzdigne vsako steklenico posebej, pregleduje osorno napise in vznevoljen zopet nazaj sede.

"Tristo jasnih, ali tu nimate whisky-a?"

"Na, tu ga imaš, Geis!" govori Bjerre, ko sega po steklenici, ki je stala na majhni mizici poleg njega.

Geismar zamrmra, vzame kozarec, primeša whisky-u mrzle vode in globoko potegne.

"Ali je kdo izmed vas pred kratkem videl Bertelsena?" vpraša navzoče in iznova sede. — "Nedavno sem bil pri Withovih; tam so mi pravili, da se je Bertelsen povrnil iz Pariza in da dirja okrog z velikim rožnim vencem okrog vratu in da je postal katoličan. To je namreč v Parizu višek mode in Bjerre se mora požuriti, ako noče zaostati."

"Tudi jaz sem slišal to novico in sicer iz ust Bertelsena samega," pripomni slikar Terkelsen. — "Katoliška vera pač zelo na srce vpliva, in jaz dobro umevam in odobravam, da se ta ali oni nekoliko spozabi, ako živi tam zunaj v katoliški okolici. Ampak biti pa tudi pri nas katoličan — to je že predebela šala."

"Zakaj pa naj bi to bila ša-

la, Karel?" vpraša plavolasa Terkelsen z vidnim začudenjem svojega moža.

"Zakaj? Zakaj?" stoka slikar. Bjerre mu živahno skoči v besedo:

"Zakaj, gospa Terkelsen? Zato, ker ne more noben modern človek več resno verovati v staro hebrejsko pravljico o ljubem Bogu v nebesih in o drugem življenju v večnem veselju in radosti. Zato, ker mi, ki živimo v dobi Karla Darwina, vemo, da imamo samo **to eno življenje**, in da ne bomo nikdar tega dosegli, česar nismo tu na zemlji dosegli, in da je vsaka kratka minuta, ko svoje misli obračamo od zemlje, zapravljena. Nebo ni drugega kakor sanje nebogljenca v sreči, ki je tu na zemlji zaradi svoje slabosti ni mogel najti in ne obdržati . . ."

Mlada, plavolasa Terkelsen molči osramočena, da se je v preveliki bojazni pokazala tako nemoderno.

Bjerre pa ves navdušen nadaljuje:

"Da, ravno Darwinu pristoja čast, da je slednjič vendar le pobil vero v nadnaravno življenje. Z Darwinom je končno dobljena zmaga; velik dokaz za bivanje božje, ki so ga prej izvajali iz smotrenosti narave, je danes priznan kot mrtev in ničev. Ako vemo, da so celo Kantu krvaveli možgani ob tej veliki uganki smotrenosti, potem šele s hvaležnostjo spoznamo, kaj smo Darwinu dolžni. On je največji iz med vseh osvoboditeljev, kajti osvobodil nas je vere, da smo ustvarjeni po podobi božji. Zato je treba njegov nauk zgodaj in pozno in vsikdar in povsod oznanjati; ta nauk mora med ljudstvo in med mladino. Z darvinizmom mora biti prežeta vsa naša ljudska prosveta, naš delavski pouk in naša ljudska znanost. Ustanoviti moramo darvinistične visoke šole, da zabranimo, da se ne utopi ljudstvo v krščanskem praljičnem močvirju. Predvsem pa

si moramo osvojiti mladi naraščaj, ljudsko šolo. Otroke moramo poučiti, da je človek v boju za življenski obstanek navezan na samega sebe brez Očeta v nebesih in Zveličarja na zemlji. Učiti moramo, da se je človek iz lastne moči razvil in da vzor — človek ni živel pred 1900 leti na zemlji, ampak da nam kot svetla zvezda namigava v bodočnost, po kateri stremimo. Darwinizem nam podaja najbolj verjetno hipno razlago o svetu in zaradi resnice je ne smemo prikrivati našim otrokom, tudi ne smemo dopustiti, da bi jih vzgajali v zastarelem in neresničnem svetopisemskem pojmovanju o življenju in o človeku."

Bjerre izprazni svoj kozarec. Čuvstveno vznemirjen in po pijači pokrepčan pa iznova nadaljuje:

"Poprej je Geismar omenil, da sem jaz na isti poti kakor je zdaj Bertelsen. Toda moje duševno življenje je pogansko, prosto vseh dogem in verskih resnic in vsake zunanje cerkvenosti. Jaz ničesar ne vem o gonilni sili krščanstva, o lastnem zadolženju namreč. Mogoče je, da so drugi grešniki, mogoče je tudi, da so v

prejšnjih časih živeli grešniki; jaz pa nisem nikak grešnik in zato tudi ne potrebujem nobenega takozvanega zveličarja. Zato si tudi resno prepovedujem, da bi duhovniki in svetni pridigarji, meni nič, tebi nič, ljudem vsiljevali misel, da so vsi ljudje grešniki. Tisti, ki se čutijo prizadete, naj se naznanijo, mene ne bodo dobili."

"Tu ima Bjerre prav," reče dr. Foersom nekam zamišljeno. "Mi nismo grešniki, mi se ne moremo še dalje smatrati za grešnike, zato tudi ne potrebujemo nobenega "odrešenja." To so za nas besede brez smisla. Najgloblje človekoljubje je ravno to, da vse razumevamo in vse odpuščamo. Barbarskega sovraštva preteklih časov napram grešnikom mi ne moremo več gojiti ne pri sebi ne pri drugih. Mi razumevamo, da je vse tako, kakor je, ker ne more drugače biti in zato odpade vsako teženje, da bi izpreobrnil sebe ali druge.

V srednjem veku, ko je bil svet poln zločincev, je mogla stroga pridiga o grehu in pokori vplivati na čuvstva in vzbuditi vest. V našem prosvetljenem in člo-

vekoljubnem času pa je taka pridiga v resnici bob v steno. Mi smo spoštovanja vredni, postrežljivi ljudje, ki vestno opravljamo svoje delo in vršimo svojo službo, skrbimo za ženo in otroke in niti mačku kaj hudega ne prizademo. Mi ne delamo dolgov, ki bi jih ne mogli plačati, mi ne zahajamo v gostilne, še manj pa se udajamo ljubavnim nasladam, pač pa radi pomagamo svojemu bližnjemu, kjerkoli moremo in ne odtegujemo rok revežem. Pridružili pa smo se tisti politični stranki, ki skuša doprinesiti največ socialne koristi in zato mi podpiramo po svojih močeh sirote v boju za večje blagostanje. Ali imamo potem še kaj vzroka, da se "izpreobrnemo?"

Take in mnoge druge samozavestne in samohvalne besede besedičijo ti mladi whisky in vinski bratci. Med čebljanjem jim poteče noč in v hipu zapazijo, da postajajo plameni mnogobrojnih luči rdečkasto motni; skozi zagrinjalo med vrati vidijo celo, da je sosednja soba že polna višnjevca jutranjega svitanja.

(Dalje sledi.)

P. A. F.

Pri Jezusovemu Srcu je dobro umreti.

Na Štajerskem v Obrajni so vpeljali bratovščino presvetega Srca Jezusovega in opravljali mesečno pobožnost s skupnim sv. obhajilom v zadoščenje z ažaljenja, katera delajo kristjani presvetemu Srcu Jezusovemu. Goreča članica te bratovščine je bila dekle Marija Kern iz sosedne vasi Dietzeldorf. Zbolela je na jetiki. V dolgi in trpljenja polni bolezni je dobivala moč v sveti veri, da je bila potrpežljiva in vdana v voljo božjo. Da še druge je v hudi bolezni tolažila. Čim

hujša je prihajala bolezen, tim bolj je njena duša zapuščala svet in zdihovala po nebesih. Kadar je dvomila, li dopade presvetemu Jezusovemu Srcu ali ne, je zdihovala: "Presveto Srce Jezusovo, na te zaupam!"

Svojemu bratu mizarju je rekla, da naj napravi krsto zanjo in naj jo hrani pod streho. Dala si je narediti obleko, v kateri naj bi jo pokopali.

V dolgi in mučni bolezni je bila njena največja tolažba pre-

sveto obhajilo, katero je pogosto prejemala. Večkrat je rekla, da bi rada tik pred svojo smrtjo še enkrat prejela Jezusa v presvetem Rešnjem Telesu. Zadnji dan pred svojo smrtjo, 15. februarja je res prav pobožno prejela sveto obhajilo. Ginljivo se je poslavlila od svojih starišev, bratov in sestre. S križcem v roki je poljubovala svetinjico Brezmadežne in med kratkimi vzdihljaji je mirno izdihnila svojo dušo dne 16. februarja, soboto o poldne vsem v prelep zgled.

Naš dan je tu.

H. B.

Da, naš dan je tu, dan slovesnega blagoslovljenja ogelnega kamna kolegija in cerkve. Zadnjič si ga še nismo upali napovedati, ker nismo vedeli, če nam bo mogoče vse tako hitro urediti. Več nočemo obljubljeni, kakor moremo spolniti. A šlo je hitreje, kakor smo pričakovali. Vedno smo mislili, da Vas bomo, zlasti Vas, ki ste nam tako velikodušno pomagali, pravočasno povabili, da pridete pogledat sad vaših prispevkov. Toda dogodki so nas prehiteli. Ko bo večina izmed Vas prejela to številko Ave Marije, bo slovesnost blagoslovljenja ogelnega kamna že za nami. Na Labor day 1. sept. se bo izvršila. Danes ali jutri, ko to pišem, bo tozadevna lemontska kompanija začela s kopanjem temelja. Do omenjenega dne mora, ako bo količkaj vremena za to, svoje delo v toliko končati, da bo mogoče vzdati ogelni kamen, ki ga bo isti dan ob 3. pop. eden izmed višjih cerkvenih dostojanstvenikov blagoslovil.

Slovesnost obeta biti lepa. Okoliški Slovenci in Slovaki se pridno pripravljajo nanjo. Pa tudi naši najbližji sosedi v Lemontu: Angleži, Nemci in Poljaki so nam zagotovili udeležbo. Mestni župan Mr. Francis Keough nam je obljubil, da pride s celokupnim mestnim odborom in tudi godbo bo preskrbel. Kolumbovi vitezi, ki jih šteje izrazito katoliško mesto par sto, pridejo korporativno. Dekleta Lemonta in okolice so živahno na delu, da dajo duška svojemu veselju nad začetnim delom, ki bo njim, prihodnjim ženam in materam, v veliko korist, zlasti ko še naše sestre v bližini dvignejo višjo šolo za dekleta. Posebni odbori organizirajo udeležbo

ljudstva. Naročeni bodo posebni vozovi cestne železnice iz Chicage in Jolieta.

Ustanovniki, to je tisti, ki so prispevali za en aker \$225.00 bodo imeli častno mesto in častne znake. Njih imena pridejo v ogelni kamen. Zjutraj bo slovesna sv. maša na hribu pri jezercu, kjer že plava čoln in se čuje: Po jezeru . . . Po popoldanski slovesnosti bo piknik na istem mestu, kjer se vsak tako dobro počuti. Obe tretjeredni skupščini slovenska iz Chicage in slovaška iz Jolieta bodo skrbeli za prigrizek. Drugi odbori bodo pripravili, še kaj družega. Če bomo imeli kakega veččaka izpod Kuma, bomo tudi janca pekli. Naš bacek, ki nam tako pridno nadomešča koso okrog hiše, bi se ne veselil tega dne, ko bi se zavedal. A je nevarnost, da bo prej počil, tako je vsak dan okrogel. Častne goste bodo lemontska dekleta podvorile.

Ker vemo, da bi se vam za malo zdelo in po pravici, ako bi vam šele po prazniku sporočili, kako je bilo lepo, boste pravočasno iz "Edinosti" zvedeli vse podrobnosti in se lahko udeležili slavnosti. Čas bo kakor nalašč za to. Nedelja bo prosta, ponedeljek bo prost. Ker bo nagajivi Mars že mimo zemlje šel, upamo, da se ne bo več tako pusto držala, kakor se zdaj, ker se menda boji, da bi se znal na njeno mesto vستي. Bog daj, da vremena Kranjcem saj dotlej bi se zjasnila.

Začetek je to, skromen začetek, a vendar začetek, brez katerega ni napredka. Ko bi se bilo prej začelo, bi bilo zdaj seveda že več videti. Ko bi se pa še zdaj ne začelo, bi sploh ne bilo ničesar videti. Predno bo iz

malega kaj velicega zraslo, bo seveda še precej ene nesnage preteklo po jolietkem kanalu. Da se bo pa to prej zgodilo, ne stisnite rok, ki so nam do tega začetka pripomogle. Kajti ne samo začetek, tudi napredek zahteva velike, da še večje žrtve, kot začetek. Nekaj časa mi sploh ne bomo mogli gledati naprej, ampak še nazaj, da golobe preženemo izpod strehe, kakor nekje pesniško nazivajo dolgove. Vse skupaj bo kljub skromnosti stalo okroglih \$15.000. To je za nas Triglav, na katerega se še nismo povzpeli. Prišli smo šele do Kredarice, odkoder je najbolj vratolomna pot na vrh.

Za tiste naše daljne prijatelje in dobrotnike, ki radi prevelike razdalje in stroškov ne bodo mogli osebno počastiti naše slavnosti, imam jaz jako praktični predlog. V starem kraju je navada, da se mesto venca na grob dragega znanca nekaj odrine za kak dobrodelni namen. Jaz v svojem imenu že naprej "fercilitam" na vse vence, naj bi mi jih rojaki že iz hvaležnosti, ali radi veselja, da mi je dolgi jezik enkrat zastal, namenili. Mesto teh pa prosim za en vbogi kvoderček za ogelni kamen. Če se komu tega škoda zdi naj pa tolarček pošlje. Samo "čenča" naj nikar ne zahteva, ker ga nimam, znam samo čenčati.

Vsem dosedanjim dobrotnikom tisočera hvala za pomoč! Naj jim bo skromni začetek v malo zadoščenje, da fond, ki so ga skladali ni postal Kristanov fond, ki je bil dokaj večji, a se je brez sledu stajal, kakor julijski sneg.

Došle prispevke za Apostolat priobčimo prihodnjič. Zdaj imamo prepolne roke družega dela.

ZGODBE OTROK, ki so mater iskali.

KNEZ IVAN GAGARNI IZ DRUŽBE JEZUSOVE.

Prof. Rev. Fr. Pengov:

Ta salon je bil tisti čudodelni vrt, ki je oplemenil divjo sadičko Gagarinovega duha in jo izpremenil v najzlahtnejše sadno drevo. Ko je prišel knez Gagarin na Francosko je vedel, kakor mnogi Rusi, da sta bila igrala katoliška cerkev in papeštvo svoje dni prav važno vlogo v zgodovini, a kakor mnogi drugi njegovi rojaki si je domišljeval tudi on, da je zadel ti obe pravi smrti udarec in da živi le še majhno število zapoznelih duhov, ki se imenujejo katoličane edinole zavoljo stare navade. Salon gospe Svečin ga je prepričal o nečem popolnoma nasprotnem. Ves presenečen je spoznal, da je katoliški nauk poln življenja in da ga spoznavajo duhovi, ki so vse preje nego zaspani in servilci (suženjske narave). Naj so se razgovarjali o kakem političnem dogodku ali o novi knjigi, o zadnjem govoru v parlamentu, o važnem procesu, o časniškem članku, o gledališču ali o stotini drugih stvari, ki prihajajo ob takih prilikah v razgovor, knez Gagarin je opazil, da je bil ton zabavanja vedno živahen, duhovit, izvirajoč iz prepričanja, da je vsak izmed vdeležencev branil svoje mnenje, ki se je časih močno razločevalo od drugih, da je pa vladalo v notranjosti vseh teh po stanu, starosti in strankarski pripadnosti tako različnih oseb vendarle ena skupna vera, ki je dajala harmonijo vsem stvarim in da je bila ta vera katoliška. Ko se je knez vtopil nekoliko globlje v predmete svojih opazovanj je moral priznati, da katoliška

vera ne obvladuje samo sil duha, ampak tudi voljo, da ne ureja samo razgovorov, ampak tudi življenje. Gospa Svečin sama je dejala za to najzanimivejši in najboljši dokaz. Odslej je cenil katoliško cerkev, ne da bi še priznaval njeno resničnost, kot inponujočo vladarico, ki še nikakor ni šla v katakombe in se tudi še ni odpovedala prestolu, ampak je vladala nad silno prosvetljenimi duhovi, nad srci, ki so znala ceniti svobodo. S tem, da je pokazal salon gospe Svečin knezu Gagarinu obstoj, moč in lepoto katoliške vere in katoliškega življenja, je pripravljaval njegovo dušo, da jo je tudi vzljubila.

Vse delo izpreobrnjenja se je izvršilo v kneževi notranjosti brez vsakega naravnostnega vplivanja kake druge osebe. Za to je bila gospa Svečin nad vse iznenadjena, ki ji pove knez Gagarin na velikonočni pondeljek l. 1842. po končani soireji ob 11. uri zvečer, da ga pričakuje drugi dan p. Rovignan, da se domeni o času in načinu prestopa v katoliško cerkev. Gospa Svečin je storila vse mogoče, da zadrži ta veliki korak svojega sorodnika, da bi ne storil ničesar v prenapetosti ali trenutni navdušenosti.

Da o tem ni bilo nobenega sledu, ampak da je bila knezu vera nad vse resnoba priča dejstvo, da je vstopil knez Gagarin 16 mesecev po svoji konverziji v jezuitski red.

Kot konvertit in duhovnik se je posvetil Gagarin z vsem ognjem svoje duše blagru svoje domovi-

ne, da bi jo zopet zedinil z zapadnim krščanstvom, z Rimom. Po smrti carja. Nikolaja je spisal v Parizu l. 1856. svojo slovito knjigo: "La Russie sera-t-elle catholique?" (Ali postane Rusija katoliška?). Novi car Aleksander II. je govoril v svojem manifestu z dne 31. sušca sijajne besede, o pravici, ljubezni in milobi in entuziasti so sklepali, da je napočila za slovanstvo nova era. Tudi Gagarin je upal mnogo. V imenovani knjigi piše:

Program nove vlade me je našel v prognanstvu. Toda eksil ni raztrgal vezi, ki me vežejo z mojo domovino." Na drugem mestu govori:

"Že stoletja je Rusija z apostolsko stolico v vojnem stanju; tudi tukaj je treba podpisati mir, a mir, ki bo na vse strani časten in koristen. Ohranivši svoje častljive obrede, svojo staro disciplino in svojstveni ustroj lahko stopi, ruska cerkev zopet v harmonijo stare Cerkve, lahko zopet sklence vezi, ki so spajale nekoč vshod in zapad. Težko je to delo sprave, ovirajo ga nešteti predsodki, ni pa nemožne, ker ne oškoduje nobenega resničnega interesa. Sprava se bo prej ali slej izvršila, ker vojska ne more trajati večno in je mir na vse strani dobičkanosen. Da se doseže, morajo soglašati tri volje. Ako se sporazumejo: papež, ruski car in ruska cerkev, ki jo zastopajo njeni škofje, ali sv. sinod, kdo more tedaj zabraniti spravo?"

Knez Gagarin in ves svet se je sicer glede spravljalivosti in miline carja Aleksandra II. bridko

prevaral. Ker je pa kazala nova vlada v začetku vendarle nekaj dobre volje za spremembo slabe ustave, je dokazoval knez Gagarin, da je nujno potrebna tudi reforma ruske cerkve, k temu cilju da vodijo tri pota. Cerkveni konstitucionalizem po protestantovskem vzorcu, samostojen narodni patriarhat, ali pa zedinjenje z Rimom. Prvi dve poti vodita neizogibno k političnemu prevratu, zato je postavil knez Gagarin ruski bodočnosti alternativno: katoličanstvo ali pa revolucija.

Kako dober prerok da je bil vidimo danes na lastne oči.

P. Gagarin močno svari rusko javnost pred razširjevanjem protestantskega mišljenja po Rusiji, ki ga označuje za najboljšega zaveznika revolucije. Tudi neštetne sekte smatra za močan nagib, ki pospešuje zedinjenje. Te sekte so najpripravnejša tla za razne skrivne družbe; treba le moža, ki bi združeval v sebi lastnosti Pugačeva in Mazzinija in mahoma bi se vresničile strašne grožnje, ki jih te sekte komaj še prikrivajo. Ne preostane nobena druga izbira, pravi p. Gagarin, kot edinole: revolucija ali pa katoličanstvo. Ruska cerkev je brez moči, carska oblast vtegne izbruh prekucije pač nekoliko zadržati. Katastrofa se bliža vsaki dan bolj; hitra pomoč je nujno potrebna, pa naj iščem, kakor hočem, ne najdem ničesar, kar bi bilo kos nevarnosti, razen narodne in obenem katoliške duhovščine.

V drugi knjigi "Repouse d' un Russe a un Russe" (Odgovor Rusu Rusu) dokazuje p. Gagarin iz najimenitnejših, cerkvenih očetov grške cerkve, zlasti iz sv. Kri-

zostoma in Teodorja Studita, da je le katoliška Cerkev v resnici apostolska, da je bil sv. Peter knez apostolov, ki je imel najvišjo oblast nad vsemi.

Nazori kneza Gagarina o verski bodočnosti Rusije so najlepše izraženi v slovitem dnevnem povelju Lamoricierjevem: "Krščanstvo ni vera civiliziranega, ampak je počelo (princip) in življenje izobrazbe same; papeštvo je sklepni kamen krščanstva in zdi se, da se zavedajo danes vsi krščanski narodi velikih resnic, v čem da obstoji naša vera."

"Rusija," piše p. Gagarin v spisu "Tendances catholiques dans la societe russe" (Katoliške težnje v ruski družbi), "Rusija spada v število krščanskih narodov, o katerih govori general Lamoriciere. Ne veruje še, da je papeštvo sklepni kamen krščanstva, ne razume še tega; toda začenja to slutiti, v njenem naročju vstaja vedno več duhov, ki spoznavajo to veliko resnico, so prevzeti od nje in žrtvujejo svoji veri najdražje upe te zemlje."

L. 1865. je jel izdajati p. Gagarin list z naslovom: "Etudes de theologie, de philosophie et d' histoire," kjer je ugledalo beli dan mnogo dragocenih razprav izpod njegovega peresa. Tudi ko je odšel pozneje na misionjsko delo v Sirijo je ostal zvest sotrudnik tega lista.

Knez Gagarin ni edini zgled, da so družabno visoko stoječi Rusi in Rusinje, ko so spoznali vso katoliško resnico, žrtvovali nji tudi vse, kar so imeli in pokazali krščansko junaštvo, ki popolnoma spominja na prve čase krščanstva. Kakšne neizmerne za-

klade za Božje kraljestvo pač hrani to nesrečno rusko ljudstvo v sebi; kako velikanska je naša dolžnost pred Bogom in zgodovino, da na vso moč pomagamo dvigniti jih, posebno s pomočjo Apostolstva sv. Cirila in Metoda pod zavetjem prebl. Device Marije.

Umril je knez Gagarin 19. jul. 1882. v Parizu Bil je mož sijajnih zmožnosti, ves navdušen za katoliški prepород svoje domovine, pri tem pa Rus od nog do glave, kolikor ga je bilo, ki je le težko prenašal prognanstvo zunaj domovine. Kako žalostno za Rusijo, da je oropala samo sebe svojih najboljših moči, ki so najboljši dokaz, kako napačno je bilo naziranje ruskih carjev, ki je bilo postalo že aksiom, da je namreč katoličanstvo in polonizem (vnemanje za poljski nardnost) eno in isto.

P. Gagarin, ki je pozdravil nastop vlade Aleksandra II. z navdušenjem, se je grenko zmotil v svojih prevročekrvnih upih. Kakor Mojzes ni gledal obljubljenе dežele, tako tudi našemu konvertitu ni bilo usojeno doživeti verske svobode v svoji domovini, za katero se je tako vneto trudil. Tudi revolucija svetovne vojske je še ni prinesla, a upamo, da ko pokaže boljše vizem polagoma vso svojo notranjo nezmožnost pozitivnega vstvarjenja, se osvoboditi tudi nesrečna odpadla hči katoliške cerkve, razkolna ruska cerkev svojih nenaravnih vezi in povrne zopet v svojo domačo hišo, rimsko-katoliško cerkev, v naročje očeta, ki jo tako težko pričakuje.

V to pomagaj Bog in molitev kneza p. Gagarina ob prestolu Božjem!

Košček raja.

Ni še bilo pokukalo pomladno solnce izza gora, ko je prepevala o živi meji na našem vrtu penica-črnoglavka boječe svojo jutranjico v čast Gospodu. Kmalu pa zableste prvi žarki čarobno na moje okno in petelin na dvorišču pozdravlja z glasnim navdušenjem prihajajočo svetlobo. Na mizi leži odprta Mojzesova knjiga o stvarjenju in tam čitam: "Bog je blagoslovil Adama in Evo in rekel:

"Gospodujta ribam v morju in pticam pod nebom in vsem bitjem, ki živijo po zemlji!"

O, kako pripravne so te besede za tvoje premišljevanje ob lepem pomladnem jutru! Z njimi nam je hotela darovati božja dobrota več en maj. A kako je v resnici? Poskusimo rešiti vprašanje zunaj v naravi. —

Kako lepo je spomladi zunaj v naravi, na sočnih travnikih, v svetlozelenem gozdu, vmes pa se vije živosrebrni trak gorskega potočiča. Po travnikih modrujejo zvončice, bleste v zlatu razne zlatičnice, se smejaajo rdeči klinčki; na polju nas pozdravlja pisana mačeha, ob studenčku pa travniška penuša, mala špajka (baldrijan) in ponižna vijolica.

A ko vstopiš v ta pomladni raj, beži vse pred teboj. Martinček švigne urno v svojo luknjo, kobilice delajo orjaške skoke, da si rešijo življenje, na njivi zgine poljska miška, ob bjarju poskačejo žabe v globočino in ribice se razprše na vse strani in pokrijejo med vodne rastline.

Pa te zvabi gozd v svoje naročje. Pozdravljajo te milijoni listnatih isker, ki so se prižgale šele pred par dnevi ob solncu; med njimi pa je češnja drobnica, vsa v cvetnem snegu, da komaj opaziš zeleno točko vmes. In javor ti ponuja opojne vonjave v rumenih cvetnih kobiljih, sprejema te pa kot hišna gospa jelka v vedno resnem prazniškem ob-

lačilu. Po vsem gozdu se razlega zvonko petje in rajanje, kakor truma izbranih harfistov.

Pa komaj vstopiš v ta paradiz in se približaš prvi strunici harfe, — rezek pisek! — in harfa umolkne.

Pa kaj sem vam vendar storil hudega, boječi pevci? Pač sem se približal tu in tam vašemu gnezdecu, a le s pritajenim dihom, da ja ne prestrašim vaših malčkov.

Ne vem, koliko časa bi se bil prepiral s temi lahkoživimi stvaricami. A nehal sem, ko ugledam gada, vijočega se skozi šumeče suho listje — evo vam najboljši odgovor na naša tožeča vprašanja!

"V raju je bil človek gospodar ptic, ki so mu zaupale in ki so mu rade služile." Pa se je pritihotapila hudobna kača in se zvijala v lažeh, dokler ni človeka zapeljala v greh. **Odkar je človek odpadel od Boga so tudi živali odpadle od človeka.** Če mu morejo škodovati store to z veseljem in ko se sprehaja gospodar stvarstva po dobravah beži vse in se skriva pred njim kot demonom.

Kragulj riše krasne kroge nad dvoriščem, vedno ožje, nenadoma pa blisne na tla in kokoš trepeče v njegovih krempljih. Vrabec se sladka s tvojim mladim grahom, se gosti na pšenični njivi in preiskuje, je li sta črešnja in grozdje že zrela. In kako malo spoštovanja in ljubezni ti izkazuje zbor pevcev v logu! Ko hočeš prav od blizu naslajati uho ob njihovem koncertu, pa si nalašč privoščijo burko, da napravijo prav dolg odmor (pavzo), če ne gredo celo na izprehod.

Ne moremo se več hudovati nad pticami; kajti razdor med njimi in človekom je zakrivil poslednji.

Blesteče črni vrani lete naglo pod škrlatno-rdečim zornim nebom, počivajo na vrhu stare smreke in kričijo svoj "kraa, kraa."

Ali ni, kakor bi prihajala iz njihovih grl hvalnica:

"Hvalite vse ptice pod nebom Gospoda!" In naša duša se dvigne ob tem prizoru kviško in leti daleč, daleč čez morje v samotno puščavo v bližino potoka Karith, ki se izliva v Jordan. Častitljiva postava se dvigne pred našimi očmi, veliki prerok Elija. Jutro se svita polagoma, blesteče črni krokerji lete v višavi, pred prerokom se spustijo na tla, mu podajo kruha in mesa v kljunih, zato jih prerok boža in ljubkuje, nato pa odlete, da se naslednje jutro zopet vrnejo.

Ti krokerji nam odgovarjajo na naše gorenje vprašanje: **V okolici svetnikov preneha starodavni razdor in nastaja zopet košček raja.**

In zakaj bi se živali ne približale človeku tam, kjer je odstranjena ločilna pregraja — greh? Kakor nam je naredila Stvarnikova beseda v raju "Prokleta bodi zemlja zavoljo prvega greha" živali sovražne, tako nareja beseda istega Stvarnika "Vi ste gospodarji nad pticami pod nebom" ptice so naše prijateljice, četudi se tega ne zavedajo. V svetnikih slutijo ptice nekaj višjega, nebeskega — pred njimi stoji človek, angelj prihodnosti, njihov pravi gospodar in ljubeznjivi prijatelj.

Kot takega prijatelja in gospodarja nad ptičnjim svetom pozna legenda posebno **sv. Frančiška Asiškega**. Ko je šel prvokrat na hrib Alverna so ga obdale trume ptic, ki so mu sedale na glavo, rame, na prsi in lakti in kazale s kljunci in krili svoje veselje nad njegovim prihodom.

Ob jezeru Rieti mu je daroval ribič povodno ptico. Svetnik jo drži nekaj časa v roki, nato pa jo hoče izpustiti. A ptič je ostal in šele, ko mu je svetnik odločno ukazal "šu" je odletel.

In kdo še ni slišal o sokolu sv. Frančiška? Rano jutro, ob uri ko

je vstajal svetnik k molitvi, je prihajal ptič in če ni bilo odprto je delal cel kraval ob vratih.

Zadnje leto življenja ob postnem času je prihajal k sv. Rozi iz Lime vsak večer slavček, se vsel na drevo poleg njene sobice in čakal, da pričneta svoj dvošpev. Roza je pričela s pesmico zloženo nalašč v ta namen. S pianissimo se ji je pridružil "kralj noči," se dvigal s svojim spevom višje in višje, potem pa zopet pojemal "diminuendo," dokler ni sanjavo utihnil. Nato pa je pričela Roza s svojim blagovonečim sopranom dvospev "alternando," ptiček je molčal in šele ko je utihnila svetnica se je razlegnil njegov spev v večerni zrak.

Tako je šlo menjavanje celo uro, nato pa je slavček odletel, da pride drugi dan zopet prepevat "Benediktus" (Zahvalno pesem Caharijevo) Stvarniku sveta.

Sv. Jožef Kupertniski in mnogi puščavniki so bili s pticami v srčno prijateljski zvezi. Sv. Korbinijanu je prinesel jezerski orel svoj plen, ribo.

Pa tudi o našem vsakdanjem življenju doživljamo večkrat prizore, ki nas živo spominjajo raj-

ske besede: "Gospoduj nad pticami pod nebom!" in tvorijo nekak most do svetniških legend.

Mornarji pripovedujejo, da so prišle ptice neobljudenih otokov, kjer so pristali brez bojazni k njim in bile popolnoma domače z njimi, dokler nista zadivjala med njimi smodnik in svinec.

Ob potresu silijo živali, zlasti pa ptice, ki gnezdiijo pod njegovo streho k človeku, kot da naj bi jim pomagal. Enako se obnašajo, kadar jih **preganjajo**. Spominjam se, da je priletel opetovano **škrjanček**, ki ga je preganjal skobec, v mojo sobo skozi odprto okno.

In kdo še ni sklenil ob hudi zimi pri visokem snegu ožjega prijateljstva z marsikako sicer nezaupno ptico? **Modra snička**, goričnik je krasna, a silno previdna stvarica napram človeku; a če zapade velik sneg, kako ponižno priberači k človeku, o kojem poleti ni marala kar nič vedeti. Ko pride stiska, začuti, da je človek njen gospodar. Tedaj sleče svojo plašno, divjo čud, postane krotka kot kužek in potrka celo s kljunčkom na okno; in če odpreš, vtegne celo sesti na dlan in se odzvati tvojemu vabilu na kosilo, četudi ji močno utriplje drob-

čkano srcece.

* * *

Ko hodim ob sobotah službeno proti solnčnemu zahodu mimo domačega Soteskinega hriba, se mi oglašča pogostoma kos s svojo globoko melanholično pesmijo. Tudi mene se oprijema neko čudno domotožje in nedoločeno hrepenenje. Četudi je v tem času narava v najlepšem svatovskem krasu, vendar se mi zdi, kakor da bi pod solnčnim pajčolanom žalovala v sanjavem kosovem spevu tiha duša narave, žalovala brez besed. Menda bo to tisto tajno hrepenenje in žalovanje, o katerem govori sv. Pavel, pismo Rimljanom: "**Vemo, da zdihuje doslej vsa narava in hrepeni po odrešenju.**"

A kosov spev je zame še nekaj drugega, zveni mi kot pridiga, resna in mila obenem: "Kako rad je imel vendar Bog ljudi! A povračajo mu ljubezen z grehom. Toda Božja ljubezen ni vgasnila, da, še mogočneje je vsplamtele; vstvaril je nov raj v Kristusu. Vstopi vanj, o človek! in me ptičke ti bomo godle in prepevale prelepo pesem, ko poletiš v večni Eden (raj)." O vi krilati propovedniki božje ljubezni! **Hvalite in slavite Gospoda na veke!**

Mati so umrli.

H. B.

"Gospod korporal, ni bilo s to pošto nikakih pisem?"

"Samo eno, gospod narednik, na prostaka Cvelbarja, ki sem mu je pravkar izročil."

"K menaži!" se oglasi povelje.

Ni bilo treba dvakrat reči. V nekaj trenutkih je sedelo vse moštvo z žlicami v roki okrog miz in željno čakalo bornih porcijonov.

Le prostak Cvelbar je mesto žlice s tresočo roko izvlekel pis-

mo iz žepa. Črno obrobljeno je bilo.

Opre . . . bere . . . prebledi . . . solza mu kane na pismo, še predno je more spraviti . . .

"Mati so mi umrli," pravi s tresočim glasom, on, ki je nosil že veliko srebrno. Vstane od mize in naglo odide, da bi se mu prehitro ne ulila ploha solza.

Pri mizi je postalo vse tiho. Drug za drugim so zamišljeni začeli odlagati žlice in se zamislili

v daljo.

Enemu se je pol slišno utrgalo iz globine srca: "Bog mi ohranil mater, da zopet vidim najdražje . . ."

Jaz bi bil nedvomno postal brezverec, ko bi me ne bilo nekaj zadrževalo. Bili so spomini na otroške dni, ko je še moja v Bogu počivajoča mati sklepala moje ročice in me učila moliti: Oče naš, kateri si v nebesih . . .

John Randolph.

Spisal:

Rev. Illemo Camelli.

IZPOVEDI SOCIALISTA

Po šestih italijanskih

izdaji posnema:

H. B.

5. **Zopet v Švici:** -- Švica je bila takrat pravo pribežališče grešnikov. Najrazličnejši politični zločinci iz cele Evrope, ki so jim domača tla postala prevročna, so se shajali na njenih prostih tleh. Njih število je bilo vsak dan večje. Večja družba onih iz Italije se jih je nastanila v Mendrisiju, ob vznožju Monte Generoso, kjer je že dalj časa bival v pregnanstvu poslanec Angelo Cabriani. Odtod ni bilo daleč v Lugano, središče italijanskih beguncev. V ta kot se je ob dnevih splošne vladne ofenzive proti socializmu zatekel Camelli, tu je bil glavni stan italijanskega socializma. Nemoteno so tu dajali duška svojemu ogorčenju nad vlado in kovali načrte za nove bojne pohode. Pridružilo se jim je tudi nekaj krajevnih švicarskih sodrugov, ki so jih pridobili z živim opisovanjem svojega narodnega mučeništva. Od strani teh so posebno krepke padale na račun nazadnjaške italijanske vlade, kar pa pa Camelliju ni bilo ljubo. Sam je bil sicer kot idealni socialist proti monarhistični vladi in udrihal po njej, ter proslavljal republiko. Toda ko so ga začeli tujci posnemati, mu je hudo delo. Najbolj zato, ker oni niso tako natančno in tenkovestno razločevali mej vlado in narodom, ampak pogosto vse skupaj v ene koš vrgli. Camelliju so bili pa le takratni vladni voditelji naroda živi satani, domovina pa dobra ljubeča mati, ki se je otrok šele v tujini nauči prav ljubiti. Nikoli ni prej, ko se je grel v njenem gorkem naročju, tako živo in globoko čutil, kaj je človeku domovina kot takrat. Kedar se je spomnil nanjo, a mu je previdnost šepetala, naj ne sili v njeno naročje, je postal o-

tožen in žalosten.

Na sveti večer ga je to domotožje posebno hudo prijelo. Saj domači krov nikoli tako očarljivo ne vabi k sebi kot ta večer. Celo noč ni mogel spati. Kadar je malo zadremal, je zasanjal o domovini. Ko se je zjutraj zbudil na tujih tleh, ga ni strpelo v zakurjeni sobi. Kljub mrazu se je odločil, da hoče splezati na Monte Generoso, da ta sveti dan vsaj od daleč vidi svojo drago domovino. Z velikimi težavami se je povspel 1700 m visoko na njen hrbet. Tam ob zaprti planinski koči je slonel in nemeneč se za ostro burjo, ki mu je pela svojo ledeno mrzlo pesem okrog ušes, je dolgo koprneče strmel v daljavo, odkoder mu je kakor topli dih domovine matere prihajal naproti in ga vabil: Vrni se sinko, samo jaz sem tvoja mati, najboljša tujina je mačeha! Takrat je najbolj čutil, da so razne socialistične internacionalne navadni humbuk, o katerem noče z domovino zraščeno srce ničesar vedeti.

VII. Poglavje. NA GLOBOKO MORJE.

1. **Nedoločno hrepenenje:** — Po nekaj mesecih je vlada razglasila amnestijo za politične zločince. Camelli je lahko šel za hrepenenjem svojega srca. Vrnil se je v domovino. Toda ne več prejšni navdušeni agitator za socializem, čeravno so bile razmere za kaj takega bolj ugodne kot kedaj. Prišlo je na dan, da je vlada svojo gonjo proti socialistom na umeten in nič kaj časten način vprizorila in netila. Bolne vojake je dala obvezati in jih kazala ljudstvu kot žrtve socialističnih demonstracij, da bi ljudem bolj zastudila socializem.

To je pa kmalu prišlo na dan. Se razume, da so socialisti iz tega zase kapital kovali in ga tudi precej skovali. V posebni knjižici so to vladno potezo pred svetom na dolgo in široko razkrinkali in jo razposlali v inozemstvo. Tudi Camelli jih je dobil cel zaboj, da jih razdeli. Kajpada jih ni pozabil v Švici, ampak jih prinesel s seboj iz pregnanstva, da jih razdeli. Toda to delo mu kar ni šlo izpod rok. Domotožje po zemeljski domovini, ki ga je v tujini tako morilo, mu je vzbudilo domotožje še po neki drugi domovini, o kateri takrat še ni vedel kje leži, ampak je le slutil, da mora nekje v resnici biti, sicer bi ga ne vlekla tako magnetično k sebi. Hrepenenje po sebi mu je zanetila divna naravna lepota Švice, ki jo je kot umetnik znal uživati. V njej je videl lahen odsev še neke višje lepote in zakoprnel po njej. Nikoli ni tako živo čutil, da ima človek tudi lepote, resnice in dobrote lačno dušo, ki prav tako neizprosno zahteva svoje hrane, kakor telo svoje. Zato se mu pa socialistični materializem, ki pozna samo trebuh in njegove potrebe, ni nikoli tako enostranski in ogaben zdel. To mu je vzelo tudi vero v socializem kot tak, ne samo v socialiste. Mejtem, ko so drugi z novim navdušenjem šli na delo, da na razvalinah, ki jim jih je pustila država, postavijo novo večjo in močnejšo zgradbo, se jim je on vedno bolj odtegoval in v samotni vglabljal v uganke življenja, ki so se mu porajale v razboljeni duši.

2. **Laž:** — Na zunaj se je socializem kmalu opomogel in povspel na prejšno višino. Vera vanj je pa vedno bolj zginjala, vsaj pri tistih, ki so znali in ho-

teli kaj misliti. Camelli je bil mejtistimi. Inteligentna družba, v kateri se je poslej gibal, ker ga pokvarjena in surovo materialistična socialistična masa ni več zanimala, je prišla do spoznanja, da je rdeči Marksov evangelij podoben brez mere na človeški naravi storjena obleka, ki se slučajno enemu ali drugemu za silo pripravi. S to ugotovitvijo so se pa tudi razblinile vse sanje o bodoči dobi sreče in občega blagostanja, v katero naj bi socializem narode popeljal. Ker se pa priprosto ljudstvo ni hotelo zbuditi iz teh sanj, ampak je slepo verjelo vanje, voditeljem ni kazalo družega kot ali zapustiti Marksa, ali pa ljudstvo proti svojemu prepričanju še nadalje za nos vleči. Odločili so se za drugo in še naprej kot dotlej v živih barvah slikali bodoča rdeča nebesa, dasi sami niso imeli nikakega hrepenenja po njih, ker so vedeli, da so deveta dežela, ki je ni in je ne bo. Nerazsodne mase so ta laži-evangelij kar požirale, njega evangelisti so se jim pa lepo v pest smejali. Camelliju se je sicer to "farbanje" bil vbogega ljudstva studilo, a je bil vendar še preveč zvezan s stranko, da bi se ji bil popolnoma otegnil. Sicer pa če bi imele te vboge zaslužnjene pare le malo odprte oči, bi bile lahko spoznale, da jih voditelji samo vlečejo in izkoriščajo in da sami ne verjamejo, kar drugim oznanjajo. Saj je bil njih demokratizem tako očitno samo v njih širokih ustih. Kakor hitro se je kedo malo višje povspel in z njihoviimi žulji napolnil žepe, je bi-

lo ven z njegovim demokratizmom. Naj si je še tako prizadeval, ni mogel prikrivati raznih meščanskih navad in razvad, ki jih je prej, ko je bil še vitez s praznim žepom, tako krvavo bical. Le redki so bili, ki se jim tudi na vzvišenem strankinem, socializem in gmotnem stališču ni zvrtilo. Mej njimi je bil Bissolati, nadarjen mož, slovit advokat, ki ga je bilo pa včasih videti v obleki, ki očitno ni bila njemu narejena, ampak izsoposjena.

Zato mu pa laži-demokratizem večine družih voditeljev stranke ni bil nič manj zopern, kot Camelliju. Ko sta šla nekega dne skupaj na sprehod in spotoma pretresavala razna strankina vprašanja, jima je prišel nasproti eden izmed takih zakrinkanih demokratov. Ko ga Bissolati ugleda, pravi Camelliju: "Tu prihaja eden izmed tistih praznih čvekačev, v katerih rokah bo enkrat stranka." Da bi ga ne bil prisiljen srečati, je namignil tovarišu, da sta se mu ognila v stransko ulico. Silen govornik, kakoršen je Bissolati kot prvovrstni advokat bil, je ob vsaki priliki udaril po puhlih glavah takih voditeljev in se v prijateljski družbi rad pobahal, če je kako tako avtoriteto ponižal.

4. **Lastna osebnost:** — Kdor za druge živi kaj rad nase pozabi. Kdor stranki služi, le prepogosto v stranki vtone. Kedo ni še nikoli tega na sebi skusil? Če ljubiš nisi več svoj, če strastno delaš za druge prav tako ne. Tvoje težišče je prestavljeno izven tebe, ali v posamezne, ali v skupi-

no. Marsikateri potem nikoli več ne najde samega sebe. Mesto da bi sam krmaril ladjico svojega življenja v mirni pristan, jo drugi vodijo sem in tja po širnem morju, kakor da bi sam ne imel nobene odgovornosti zanjo.

Mej temi je bil tudi naš Camelli, dokler je bil z dušo in telesom socialist. Vse njegovo mišljenje in stremljenje je bilo posvečeno ideji socializma. Je bil pač socialist, kateremu je človek to, kar družba iz njega naredi. Kakoršna družba, tak človek, ki se v njej giblje. Dvignimo družbo, pravijo socialisti, in dvignili bomo človeka, ki je njen sad. Kakoršno drevo tak sad. Toda Camelli ni bil človek mase, ki sledi masi kakor bacek čredi. Ohranil je svojo glavo in jo tudi rabil. Prišel je do spoznanja, da je brezpogojno udinganje glave drugim še bolj sramotno suženjstvo kot telesno. Čemu ima potem vsak človek svojo glavo, če naj bi bili le eni poklicani, da mislijo z njo. Od mase se je obrnil v se in začel razmišljati o namenu svoje lastne osebe, za katero se je čutil sam odgovornega. Vsi blagi vtisi iz Švice, ki jih že poznamo, so nanovo oživeli v njem in ga omamljajoče vabili naj se dvigne nad nezavedno maso, kateri je dotlej hlapčeval, naj se osamosvoji. Posledica tega je bila, da se je tudi on s studom obračal od raznih socialističnih čvekačev, ki so na debelo izrabljali ljudsko nezavednost in je v masah tirali v duševno sužnost. Kratko našel je samega sebe.

(Dalje.)

Spisal:

KONRAD
BOLANDEN

ŠENTJERNEJSKA NOČ

(Zgodovinski roman.)

Prosto preložil:

REV. J. C.
SMOLEY

"Dobro! A kljub temu sem imel jaz pred tremi leti prav," rekel je Ribaud. "Spominjajte se dobro, moji prijatelji! Že takrat sem opozarjal na kraljevsko naravo Colignyjevo, na njegovo milostno vljudnost. In danes? V to palačo prihaja vsak dan na stotine prosilcev, uglednih mož, ki se ponižno klanjajo pred gospodarjem Francije in se mu hlinijo. In ti, katerim je prošnja uslišal, hvalijo njegovo prijaznost, njegovo dobrotljivost, njegovo ljudomilost! Kar sem videl pred tremi leti, to se je le še bolj in bolj razvilo! Drevo sicer še ni popolnoma doraslo, — — toda, kdo ve, kaj se še lahko vse zgodi!"

"Kaj mislite?" vprašala sta Dacier in Regnier v eni sapi.

"No, mislim, da bo admiral kmalu dovolj močan, da bo vsakega strmoglavil, ki bo hotel njemu nasprotovati, — — da bo branil svoje sedanje stališče proti vsakemu brez izjeme! Če se to res zgodi, potem to gotovo ne bo naša škoda!"

Barona sta prikimala, to jima je ugajalo, vendar pa nista izrazila svojih želj.

"Coligny je znal Kalvinov evangelij prav dobro izrabiti za svoje namene," hvalil je Dacier. "Med tem ko smo bi zasmehovali te, ki so psalme prepevali, je on prepeval z njimi in poslušal čisti božji evangelij, iz katerega smo se mi norčevali. Velikan zna izrabiti vsako stvar, — — neumnost in blaznost mu pride prav. Nikdo ne dvomi, da je Coligny ženijalen mož, vstvarjen za vlado; dvorne pevce in pevke bo ravno tako pametno porabil, kakor je porabil pevce psalmov, dokler ne bo dosegel zaželjene-

ga cilja.

Trkanje na vrata je prekinilo njih razgovor.

"Za vraga, kakšni berači so pa že zopet tu?" je rekel Dacier, se leno dvignil in pogledal, kako pozno je že. "Še dve uri časa, predno se prično avdijence! Kaj pride le tepcu na misel! In še norca ima s seboj!" je vzkliknil in pogledal skozi odprtino pred vrata, kjer je grof Autremontski slišal vsako besedico.

"Jaz sem storil svojo dolžnost," je rekel vratar. "Ako vas pustiti telesena straža dalje, nimam ničesar proti temu.

Grof Artur je vstopil v stražno sobo in prijazno pozdravil barone. —

"Jaz sem grof Autremont in bi rad govoril z admiralom."

"Nam je jako žal, da ne moremo ustreči vaši želji," je rekel Dacier. "Do avdijence je ravno še dve uri časa."

"Nisem prišel k avdijenci, marveč na obisk k svojemu prijatelju Colignyju."

"Če ste admiralov prijatelj, se boste morali že ozirati na blaginjo in srečo admiralovo in potrpati zopet čez dve uri na vrata," je rekel Regnier.

"Gospod, za vas se nikakor ne spodobi, da z menoj tako govorite," je rekel grof nevoljno. "Naznanite me admiralu, in on naj odloči, me bo li sprejel ali ne."

"Kaj se spodobi za barona Regnier-a, o tem ne bo odločeval grof Autremont, ampak baron Regnier," je rekel ta razdraženo. "Mi imamo strog ukaz, da nikogar ne pustimo pred določenim časom, in ta ukaz velja tudi glede grofa Autremontskega."

Grof je imel že jako ostro be-

sedo na jeziku, in gotovo bi bil nastal med njim in plemiči hud prepir. Tu je stresel Serra svojo modro glavo, da so zazvončkali zvončki na norčevi čepici.

"Moja modrost svetuje spoštovanim gospodom, da pustite ostri jezik v nožnici, kajti jezikovo bodalce je samo predhodnik ostrega meča," je rekel svečano-resnobo norec. "Sladki, meden jezik bodo pa povsod sprejeli. Slovesno priznavam in spričujem, da ima admiral in podkralj Coligny v teh plemenitih gospodih zveste in verne hlapce."

"Kaj, ti norec boš nas plemiče imenoval hlapce?" zavpil je Dacier. "Nismo nikaki hlapci admiralovi, mi mu služimo, ker je to naša svobodna volja."

"Potem imate, cenjeni gospodje, to srečo, kakor jo imam jaz s svojo modrostjo. Tudi jaz služim kraljici zgolj iz milosti in naklonjenosti. Jaz nimam nikakih sebičnih namenov pri svoji službi, kakor marsikdo drugi, ki hrepeni po hvali, plačilu, naslovih, visokih službah. Jaz služim kraljici edino le radi svoje modrosti. Zato bodite tako prijazni in sporočite Hugonu Riviere-u, da hočem takoj govoriti z njim v ime nu kraljice."

Telesna straža ni imela nikaškega vzroka, da bi odklonila zahtevo ali dvomila o njej, ker je mislila, da stoji kraljičin dvorni norec pred njo. Ribaud je odprl vrata in spregovoril par besedi z vratarjem, ki je takoj izginil v palači.

Grofu je prišlo kakor nalašč, da se je norec vmešal v prepir, ker bi na neuljudnost baronov nikakor ne bil mogel molčati. Takoj je razumel, kaj namerava

Serra in je čakal na Riviere-a, ne da bi se dalje brigal za barone.

"Kako dolgo pa že hodi kraljica v šolo pri vaši modrosti?" je vprašal Ribaud, ki bi se bil rad ponorčeval iz norca.

"Ravno tako dolgo," je odgovoril Serra, "karo vi samostojno služite admiralu."

"Ta pa zna!" sta rekla smejaje se barona in se ozrla na Regniera, kateremu pa ta pogovor ni bil nič kaj po volji.

"Dovolite mi še eno vprašanje," je rekel norec. "Čemu pa dovoljuje admiral, da ga stražijo samostojneži?"

"Ker mu je služba samostojnežev ljubša kakor pa plačanih hlapcev," odgovoril je Ribaud.

"Napačno, napačno prijatelj! Admiral je vzel samostojneže za svojo stražo, da lahko javno kaže svojo ljubezen do njih in tako vsakemu izbiže neumno misel, češ da hrepeni po vladarstvu."

Molče so se spogledali baroni.

"Tako mnenje je popolnoma krivo in narobe; si li kaj takega morda slišal na dvoru?" je vprašal Dacier.

"Po tvojem mnenju je torej dvor narobe?"

"Seveda, — — posebno če ima napačno mnenje o človeku ki je poštenjak skozi in zkozi."

"Tudi jaz sem tega mnenja, prijatelj," je rekel Serra. "Zakaj? Zato, ker imajo ravno ti, ki krivo sodijo, Colignyja za poštenjaka."

Riviere je vstopil, z veseljem zapazil starega očeta Blanke in ga iskreno pozdravil.

"Li morem govoriti s svojim prijateljem Colignyjem?"

"Za vas, gospod grof, ne veljajo navadni predpisi, ki varujejo admiralu pred neljubim motenjem," odgovoril je Riviere in povabil grofa, da gre z njim.

Ko sta šla po stopnicah, omenil je grof vedenje baronov in Serravo zvijačnost, da jih je

preslepil. Riviere je to obžaloval, govoril pa tako tiho, kakor da bi se nahajala v bližini kralja. Odprl je vrata Colignyjeve sobe in se vrnil k norcu Serra.

"Z malo neresnico, ki se pa da lahko opravičiti, storili ste grofu veliko uslugo," je pričel Riviere.

"Da bi bil storil z neresnico kakou uslugo, — — mojemu grofu?" je rekel začudeno norec. "Od vas bi nikakor ne bil pričakoval takega očitjanja. Mislil sem, da išče plemeniti Riviere neresnice samo pri lažnikih in lopovih, ne pa pri poštenih ljudeh. Hvala vam, gospod, za spričevalo!"

"Odpustite, moj stari prijatelj!" je rekel Hugo, ki se je zavzel, da je Serra sprejel tako njegove besede. "Stvar sploh nima nikakega posebnega pomena. Laž v sili je še dobremu kristjanu dovoljena."

"To trdijo kazuisti, ki napravljajo iz muhe konja in iz konja muho, — — namreč iz malih grehov smrtne grehe, iz smrtnih grehov pa male. Moja morala prepoveduje kaj takega in se držim strogo volje božje, — — Bog pa je resnica."

"Potemtakem ste torej res poslani od kraljice k meni?"

"Kako li morete še dvomiti, če vam to sam povem? Moja kraljica in vaša kraljica, kraljica lepote in miline namreč, izročila mi je to-le za vas," je odgovoril Serra in izročil Riviere-u malo pisemce.

Gotovo še ni nikdo sprejel takega kraljičinega pisma z večjim veseljem in spoštovanjem kakor je sprejel Hugo Blankin listek. Na njem so bile napisane edinole besede: "Dajte mi prilžnost, da predstavim rešitelja mojega življenja svojemu stricu!"

Vedno je še zrl na listek, njegova lica so žarela. Poljubil je listek in tu se je nehote ozrl na Serra, na katerega je bil popolnoma pozabil.

"Nikar se mi ne smejite, — — ta listek je blagoslovljen; kajti njena čista roka ga je pisala."

"Ni se vam treba opravičevati," odvrnil je norec. "Vendar se pa češčenje svetnikov kaj slabo vjema z vašim protestantizmom, ki preganja vse, kar je sveto in posvečeno, s kijem in sekiro, z ognjem in mečem."

"Tvoje besede niso ravno prijete, prijatelj, — — opominjajo me na prepad, ki loči moje in Blankino versko stališče."

"Imel sem ravno nasproten namen, prepričan sem namreč o vašem bistrem razumu, pred katerim bo ta kalvinistični prepad izginil kakor sopar."

"Tvoje prepričanje mi je moje upanje, prijatelj! — — Kedaj ti je dala Blanka listek?"

"Že pred dvema dnevoma. Vsak dan me je gotovo že desetkrat vprašala: "Ali si ga videl? Si mu oddal listek?" In potem zopet: "Kje le ostaja? Zakaj li ne pride na dvor? Vsaj menda vendar ne bo bolan?" — — Storil sem, kar je bila moja dolžnost, — — prežal sem povsod na vas, pa vas nisem mogel nikjer v Louvre-u zapaziti. Bržkone se gibate vedno v bližini Veličanstva, v onih najvišjih krogih, katerih moja modrost ne dosega."

"Vsled svoje službe tu že tri dni nisem mogel na dvor. — — Naša plemenita gospica je, upam, zdrava?"

"Sedaj nima druge želje ko to, ki jo izraža listek."

"To željo bom pa jutri izpolnil."

"Če bo dovoljevala služba."

"Tega očitjanja pa gotovo ne zaslužim. Blankina služba mi je pred vsako drugo! — — Ali se princezinja Margareta še vedno odteguje dvornim slavnostim in plesom?"

(Dalje sledi.)

Severova zdravila vzdržujejo
zdravje v družinah.

ZA SLABO PREBAVO

pomanjkanje teka ter
splošno oslabeledost,
vzemite

**SEVERA'S
BALZOL.**

Splošna tonika
za moške i ženske.

Pomaga naravi s tem da želodec in jetra bodo pričela s svojim normalnim poslovanjem in prebava bo zopet postala redna.

Cena 50 in 85 centov.

Vprašajte svojega lekarnarja.

**W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA**

Ameriško - Slovenski Abecednik
in
Katekizem za Ameriške Slovence

sta potrebna slovenski mladini v Ameriki, ker te dve knjigi jih učita znanja lepega slovenskega jezika. Prva jih uči branja in pisave, druga pa jih uči v angleškem in slovenskem jeziku krščanskega nauka.

Slovenskim farnim šolam priporočamo, da uvedejo te dve knjigi kot učne knjige v svoje šole. Učite mladino tudi slovenskega jezika, da se nam ne odtegne že takoj prva generacija v tej novi domovini.

Cena posameznemu komadu obecednika in katekizma je s poštnino45c.

Večjim naročilom čč. gg. in šolam damo popust.

KNJIGARNA EDINOST

1849 West 22nd Street,

CHICAGO, ILL.

NAJVEČJI DENARNI ZAVOD
IZ OKOLICE DOLJNEGA MESTA

JE POSTALA

dne 14. julija 1924

s združenjem

KASPAR STATE BANK in AMERICAN STATE BANK

1900 — Blue Island Ave,

1825 — Blue Island Ave., Chicago, Ill.

**IZVRSTNO NAPREDUJOČE IN VZORNO UPRAVLJENE BANKE
V EDEN VELIKI FINANČNI ZAVOD**

Kaspar American State Bank

Istega dne je American State Banka prenehala poslovati v njenih dosedanjih prostorih številka 1825 — Blue Island Ave. in njeni kljenti se prosijo, da se z vsemi svojimi bančnimi zadevami obračajo na novi prostor na KASPAR AMERICAN STATE BANK 1900 — Blue Island Ave., kjer je dosedaj se nahajala Kaspar State Bank, kjer se bo vodilo in upravljalo posle obeh združenih bank točno do časa, dokler se ne uredi novih prostorov.

Vlagatelji obeh bank se uljudno opozarjajo, da se jim bo njih vložne knjižice in čekovne knjižice zamenjalo polagoma ob vlaganju, toda ni pa potreba zahtevati zameno takoj, boljše je počakati, da se prvi naval poleže.

Dosedanji uradniki v poslujočih bankah, ki so pošteni ljudje izkušeni in uljudni; bodo opravljali posle v novih bankah.

KASPAR AMERICAN STATE BANK

1900 — BLUE ISLAND AVENUE,

CHICAGO, ILLINOIS.

Kapital in preostanek \$2,000,000.00

SIGURNA BANKA ZA VLA GANJE VAŠEGA DENARJA!

Premoženje
\$20,000,000.00

MOLITVENIKI

ki se dobe v

KNJIGARNI EDINOST
1849 W. 22. St., Chicago, Ill.

Angel Varh	\$.65
Bodi moj naslednik	1.00
Bog med nami	1.00
Bogu kar je božjega, rdeča obreza75
Bogu kar je božjega, zlata obreza75
Devica Verna, šmarnice95
Duhovni Boj	1.00
Duša popolna	1.00
Filoteja	1.00
Hoja za Kristusom75
Iz Duhovne zakladnice Tomaža	
Kempčana45
Krah življenja75
Lurška M. Božja, šmarnice	1.50
Moj Tovariš, zlata obreza75
Marija Kraljica src75
Marija Varhinja nedolžnosti, platno75
Mala zakladnica, broš.10
Molitvenik za Am. Slovence rd. obr.75
Molitvenik za Am. Slovence zl. obr.	1.00
Nebeška Hrana 1. in 11. sv. a. 1.25	2.50
Obhajilne molitve, broš05
Obrednik Dr. Najsv. Imena35
Obrednik Krščanskih Mater35
Obrednik za 111. red sv. Frančiška35
Pasijonski molitvenik	1.00
Pobožnost do Marije75
Pri Jezusu, vat. platnice	1.00
Rajski glasovi, vativano usnje	1.50
Skrbi za Dušo, usnje	1.50
Skrbi za Dušo, vativano usnje	1.75
Sedemnedeljska pobožnost na čast Marije 7 žalosti, broš.10
Srce k Bogu75
Sv. Jožef	1.50
Sveta ura, debeli tisek rdeča obreza75
Sveta ura, debeli tisek vativano usnje	1.50
Sv. Križev pot, broš.15
Sv. Rožni venec	1.00
Šolski molitvenik, pol usnje75
Šolski molitvenik, rdeča obreza65
Tolažba dušam v vicah75
Ura moliti Jezusa50
Voditelj v srečno večnost75
Večna molitev, mali tisek	1.00
Večna molitev, veliki tisek	1.50
Zveza ljubezni, zl. obreza75
Vrtec Gospe dinji, vezan v usnje	1.00
HRVATSKI MOLITVENIKI:	
Rajski Cvjetovi, vezan v usnje	1.00

Utjeha Starosti	1.50
Slava Bogu, črna koščena vezava	2.00
Slava Bogu, vativano usnje	1.75
Put v Nebo od \$1.75 do	2.00
Zvončec, navadna vezava	1.00
Zvončec, vativano usnje	1.50
Zvončec, vativano usnje s okraskom	1.75
Zvončec, črna koščena vezava z okrasom	2.00

ANGLEŠKI MOLITVENIK:

Key of Heaven knjižica z berili in evan-
liji 624 strani.

Fine bele koščene platnice, s zaponko in
zlato obrezo

Bele koščene platnice z barvanimi podoba-
bami z zaponko in zlato obrezo s križ-
cem v platnicah

Z ravno takimi platnicami brez križa

Črne platnice fino mehko vezane v usnje
z zlato obrezo

Črno fino usnje, zlata obreza

Črno usnje zlata obreza

Črno platno z rdečo obrezo

Little Key of Heaven molitvenik za otroke.
Vezane v fino črno usnje z zlato obrezo s
320 stranmi

Vezane v črno platno z zlato obrezo s 320
stranmi

Vezane v črno platno s podobami z rdečo
obrezo 95 str.

Bele platnice s podobami in 59 str.

Child's Prayer Book otroški molitvenik.
Fino črno usnje z zlato obrezo 300 strani

Fino belo usnje z zlato obrezo 188 str.

Bele platnice z zlatimi okraski

Črne platnice z zlatimi okraski

Raznobrvne platnice z okraski in rdečo
obrezo

RAZNI MOLITVENIKI

The Young Man's Guide, rdeča obreza
679 str.

The Catholic Girl's Guide, 700 strani

The Catholic Girl's Guide, 790 strani fino
usnje

Visit to the most Holy Sacrament 235 str.

My God and My All, fino črno usnje zlata
obreza

Manuel of Cath. Devotions, črno usnje

Little Communicant's Prayer Book platne-
ne platnice